

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій

**Кафедра образотворчого, декоративного мистецтва,
технологій та безпеки життєдіяльності**

Типографіка і шрифти

ДОВІДНИК

для здобувачів

денної форми навчання предметної спеціальності
014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Освітньо-професійна програма

Середня освіта. Трудове навчання та технології

Вінниця – 2023 рік

Типографіка і шрифти. Довідник для здобувачів денної форми навчання предметної спеціальності 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) / Шимкова І.В., 2023. Вінниця: ВДПУ. 18 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Цвілик С. Д., доцент кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат педагогічних наук, доцент.

2. Бабчук Ю.М., старший викладач кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат педагогічних наук.

Довідник розглянутий і схвалений на засіданні кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій

Протокол від «15» червня 2023 року № 10

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма навчальної дисципліни	7
Самостійна робота	11
Індивідуальні навчально-дослідні завдання	11
Критерії та методи оцінювання	12
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти	15
Шкала оцінювання	16
Методичне забезпечення	16
Рекомендована література	17

Вступ

Типографіка і шрифти – це фундаментальні елементи візуальної комунікації, які відіграють ключову роль у графічному дизайні, поліграфії та цифровому середовищі. Це не просто набір букв і символів, а потужний інструмент комунікації, що формує візуальну культуру нашого світу. Від дорожніх знаків до книжкових сторінок, від рекламних банерів до інтерфейсів смартфонів – всюди шрифт виступає посередником між інформацією та людиною, надаючи повідомленню не лише зрозумілості, але й емоційного забарвлення.

Історія типографіки тісно переплітається з розвитком людської цивілізації. Від перших рукописних манускриптів через революційний винахід друкарського верстата Гутенберга до сучасних цифрових шрифтів – кожен етап цього розвитку відображає технологічний прогрес та естетичні вподобання своєї епохи. Сьогодні, в еру цифрових технологій, роль типографіки лише зростає, адже правильно підібраний шрифт здатний не тільки передати інформацію, але й створити потрібний настрій, викликати довіру, підкреслити статус або привернути увагу.

Розуміння основ типографіки та вміння працювати зі шрифтами стає необхідною навичкою не лише для дизайнерів та видавців, але й для всіх, хто працює з візуальною комунікацією. Адже шрифт – це не просто інструмент передачі тексту, це потужний засіб впливу на сприйняття інформації, що може як посилити повідомлення, так і повністю його знівелювати.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення здобувачів з основними принципами типографіки, системою заходів, що застосовуються у типографіці; історією виникнення та розвитку латинських та кирилических шрифтів, з класифікацією шрифтів, їх морфологією, сферою їх застосування в сучасній поліграфії і рекламній продукції, набуття знань та професійних навичок для самостійного творчого вирішення завдань художньо графічної діяльності. Розуміти значення шрифтів у друкованому та електронному виданнях; на

практиці застосовувати шрифти і їх сполучення відповідно до естетики сприйняття і усталених норм і стандартів.

Завданням вивчення дисципліни «Типографіка і шрифти» є ознайомлення з історичними періодами розвитку типографіки, з конструктивно-матеріальними елементами класичної книги, естетикою оформлення друкованого видання, з моделлю періодичного видання; з історією виникнення і розвитку латинських та кирилических шрифтів, різновидами та теоретичними основами мистецтва шрифту, практичне використання закономірностей побудови літер та створення акцидентних гарнітур. Навчити здобувачів досягати розуміння процесу рубрикації книг, їх оформлення, різноманітності шрифтів та їх класифікації, історії та сучасних методів створення шрифтів, а також ефективного використання шрифтових стилів у журналістській, видавничій та рекламній діяльності. Продемонструвати, як вибір конкретного шрифту залежить від його призначення та цільового використання.

Компетентності за освітньо-професійною програмою

Загальні компетентності:

- здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів фахової етики, визнавати принципи наставництва, співпрацювати в команді з іншими фахівцями та робити власний внесок у командну роботу;
- здатність ухвалювати оптимальні управлінські рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати управлінські інновації в професійній діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію, організовувати спільну діяльність для досягнення суспільно значимих цілей, мати навички роботи в команді, цінувати та толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність;
- здатність використовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання різноманітних завдань у навчальній та практичній діяльності, працювати з фаховою інформацією, творчо діяти й системно мислити, впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність;
- здатність до технічного та просторового мислення і уявлень технічних та

технологічних об'єктів і систем.

Фахові компетентності:

- здатність демонструвати знання фундаментальних теорій основ виробництва, техніки і технологій та історії їхнього розвитку;

- спроможність застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі інформаційні, з метою забезпечення якості педагогічного процесу в закладах середньої освіти;

- здатність розуміти, пояснювати та здійснювати технологічні процеси різних галузей виробництва;

- здатність до використання комп'ютерної техніки, програмних засобів, комп'ютерних мереж та інтернет-ресурсів для пошуку, обробки, зберігання і подання інформації відповідно до особливостей педагогічного процесу і дидактичних вимог, а також для організації самостійної навчальної діяльності учнів та студентів.

- здатність проектувати й моделювати освітній процес в установах середньої освіти, обговорювати, пояснювати, безпечно та ефективно реалізовувати навчальні плани й програми.

Результати навчання за освітньо-професійною програмою:

- уміти працювати в колективі, самостійно та автономно, розробляти стратегії, тактики і техніки взаємодії з людьми, організації спільної діяльності для досягнення суспільно значимих цілей;

- уміти забезпечити підготовку освітнього та виробничого процесів, ефективно керування й моніторинг освітнього процесу адаптованими до його особливостей засобами;

- здатність виконувати професійні функції і типові задачі діяльності, дотримуватись загальної та професійної культури у діяльності, володіти професійним етикетом, ораторським мистецтвом, навичками публічної презентації результатів роботи, вміннями обирати відповідні форми і методи презентації;

- здатність до самовдосконалення з метою розвитку загальної та

професійної культури, до самостійної, творчої діяльності та систематичного мислення;

- здатність до проєктування, дизайну, винахідництва й роботи в галузях художнього мистецтва, технічної творчості, технічного моделювання.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. Типографіка

Тема 1. Поняттєво-термінологічний апарат.

Огляд курсу, поняттєво-термінологічний апарат. Типологія культурно-історичної парадигми графічного дизайну. Основні принципи типографіки.

Навчальні заняття: лекція – 1 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 2. Історія розвитку типографіки.

Головні етапи історичного розвитку. Системи заходів, що застосовуються в типографіці. Історія технічних обмежень. Формування традицій. Буква як графічний об'єкт з самостійною естетичною цінністю. Формат видання та смуги набору. Основні принципи і правила верстки. Конструктивно-матеріальні елементи класичної книги. Естетика оформлення друкованого видання. Класичні пропорції - вільні від свавілля співвідношення книжкової сторінки і складальної смуги. Рубрикація книги і її оформлення. Питання ілюстрування і реклами видань. Призначення, види і специфіка оформлення титульних і зовнішніх елементів книги. Модульна пропорційність. Модель періодичного видання.

Навчальні заняття: лекція – 1 год; практична робота №1 «Основні характеристики шрифтів та їх класифікація» – 2 год.

Самостійна робота – 6 год.

РОЗДІЛ 2. Шрифтовий дизайн

Тема 3. Мистецтво шрифту.

Місце і значення шрифту в підготовці художника графіка, його професійній діяльності. Найдавніші види писемності. Піктографічне письмо, клинопис, ієрогліфи. Виникнення і розвиток найдавніших алфавітів. Поява

найдавніших книг (кодексів).

Навчальні заняття: лекція – 1 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 4. Історія та розвиток латинських шрифтів.

Виникнення і розвиток латинських шрифтів. Римський капітальний шрифт, маюскульне письмо, курсивне письмо, рунічне письмо. Каліграфія. Історія розвитку каліграфії, видатні майстри каліграфії. Каліграфія Сходу. Сучасна каліграфія. Матеріали, інструменти, техніка виконання каліграфічних написів. Практика каліграфії. Робота ширококінцевим пером. Особливості написання каліграфічного письма.

Навчальні заняття: лекція – 1 год; практична робота №2 «Побудова шрифту «Гротеск» за модульною сіткою» – 4 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 5. Писемність середньовіччя та ренесансу.

Грецьке унціальне письмо, вестготське, староіталійське та інші. Каролінгський мінускул. Готичні шрифти (текстура, фрактура, швабське письмо, староанглійський шрифт) тощо. Виникнення книгодрукування в Західній Європі. Перша друкарня Й.Гутенберга. Набірні друкарські шрифти. Основні принципи ранньої типографіки. Шрифти доби Ренесансу. Визначні художники Відродження - А.Дюрер та Г.Гольбейн як творці шрифтів і алфавітів. Основні риси шрифтів давньої антикви.

Навчальні заняття: лекція – 2 год; практична робота №3 «Виконання шрифту “Антиква”» – 4 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 6. Шрифти нового часу.

Основні ознаки нової антикви. Поява перших видань з типографіки, формування системи конструювання та виміру шрифтів. Виникнення брускових шрифтів, їх характеристика, сфера застосування. Поява гротесків (рубаних гарнітур), сфера застосування. Характеристика та сфера застосування нахилених, курсивних, рукописних і декоративних шрифтів.

Навчальні заняття: лекція – 2 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 7. Історія та розвиток кириличних шрифтів.

Слов'янська писемність в дохристиянську епоху. Глаголиця. Берестянські грамоти. Місіонерська діяльність Кирила і Мефодія. Створення кириличного алфавіта. Давньоруська писемність (устав, напівустав, скоропис, в'язь). Книгодрук в Україні. Реформи Петра I в типографії. Петровський цивільний шрифт. Розвиток української шрифтової культури.

Навчальні заняття: лекція – 2 год; практична робота №4 «Робота пензлем» – 4 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 8. Графічні характеристики шрифту.

Основні характеристики і параметри шрифту. Елементи літери. Гарнітура шрифту. Види шрифтів. Накреслення шрифту: щільність, нахил, насиченість, заповненість. Типометрична система виміру. Розмірні характеристики шрифту. Проміжки та їх різновиди: шпациї, квадрати, шпони, реглети, марзани; лінійки, набірні прикраси. Інтерліньяж. Апрош. Кернінг, трекінг. Індксація шрифтів. Основні принципи візуальної виразності шрифту. Визначення шрифту, гарнітури. Контрастність, щільність, нахил шрифту, кегль, інтерліньяж, міжлітерний, міжрядковий пробіл. Основні елементи літерної графеми. Розбірливість шрифту. Шрифт і колір.

Навчальні заняття: лекція – 2 год; практична робота №5 «Побудова шрифту «Міжлітерні пробіли» – 2 год.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 9. Класифікація шрифтів за призначенням та накресленням.

Принципи класифікації шрифтів у світі та Україні. Види шрифтів за призначенням: текстові, титульні шрифти, ініціал. Оптичні особливості малюнка шрифту. Класифікація шрифтів за призначенням: текстові, титульні шрифти, ініціал. Вибір гарнітури та кегля шрифту відповідно до виду видання. Сумісність гарнітур. Технічні вимоги до шрифту. Накреслення і форма: шрифти із

засічками, рубані шрифти, декоративні шрифти. Історичні класифікації. Гарнітури і їх особливості. Принципи застосування гарнітур. Види засічок. Історичні класифікації шрифтів. Комп'ютерні класифікації шрифтів. Вибір шрифту для тексту. Титульні шрифти.

Навчальні заняття: лекція – 2 год; практична робота №6 «Виконання шрифтових композицій з імітуючих матеріалів» – 4 год.

Самостійна робота – 6 год.

ТЕМА 10. Практичне застосування шрифтів.

Психологія сприймання шрифту. Шрифт як засіб спілкування. Використання шрифтів у різних соціальних обставинах. Шрифтознавство і графологія: психологічні паралелі. Емоціогенна властивість шрифту. Інформативність шрифту в Інтернеті. Шрифт і текст. Інтерпретація тексту і його шрифтове виконання. Колір шрифту як засіб впливу на свідомість і підсвідомість реципієнта. Візуальні явища: одночасного контрасту, післядії, перевертання картин, викривлення зображень, неможливих фігур тощо. Гігієнічні вимоги до шрифту. Динамічне читання. Шрифтове оформлення різних видів тексту. Класифікація текстових виділень. Оформлення драматичних творів. Оформлення ритмізованого тексту. Робота над додатково-допоміжним текстом. Технічні правила оформлення і верстки тексту. Естетика і зручність читання. Сполучення гарнітур. Основні вимоги до шрифту. Особливості гарнітур і їх сполучень. Правила набору. Шрифти для реклами. Текст і заголовки - взаємодія графіки шрифту. Вибір гарнітури та кегля шрифту відповідно до виду видання. Сумісність гарнітур. Технічні вимоги до шрифту.

Навчальні заняття: лекція – 2 год; практична робота №7 «Шрифтова композиція» – 4 год; практична робота №8 «Створення титулу книги» – 4 год.

Самостійна робота – 8 год.

Тема 11. Стильова єдність гарнітури. Різноманітність сучасної шрифтової культури. Буквена поліграма. Основні принципи побудови шрифту по модульній сітці. Базові елементи і літери. Шрифтова композиція.

Класифікація друкарських шрифтів. Вбудовані шрифти, можливості графічних редакторів по модифікації стандартних шрифтів. Основні принципи поєднання шрифту і зображення.

Навчальні заняття: лекція – 2 год; практична робота №9 «Шрифтовий плакат» – 4 год.

Самостійна робота – 10 год.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Історія розвитку типографіки: від рукописних книг до цифрової ери
2. Класифікація шрифтів: основні групи та їх характеристики
3. Анатомія шрифту: вивчення основних елементів літер
4. Кернінг і трекінг: принципи та практичне застосування
5. Вибір шрифтів для різних типів видань (книги, журнали, веб-сайти)
6. Типографічна ієрархія: створення візуальної структури тексту
7. Особливості типографіки в різних мовах та писемностях
8. Типографіка в логотипах: аналіз відомих брендів
9. Сучасні тренди в типографіці та шрифтовому дизайні
10. Типографіка в рекламі: вплив на сприйняття повідомлення
11. Створення власного шрифту: від ескізу до цифрової версії
12. Адаптивна типографіка для веб-дизайну
13. Експериментальна типографіка: нестандартні підходи та техніки
14. Типографіка в інфографіці та візуалізації даних
15. Легітимність та авторське право в використанні шрифтів
16. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Здобувачі працюють над темою індивідуального навчально-дослідного завдання «Проект рішення шрифтової композиції» під керівництвом викладача. Завданням ІНДЗ є виявлення фахової майстерності шляхом виконання шрифтових композицій з демонстрацією опанованих умінь з каліграфічного

письма широким і тонким пером різновидів шрифту, гарнітур, груп шрифтів, використовуючи образотворчі засоби побудови художнього образу.

Виконана робота подається у форматі А4 або А3 та її опис, оформлений згідно вимог. Обсяг роботи – 10-15 сторінок тексту (з урахуванням списку джерел інформації та додатків).

Кінцева версія індивідуального навчально-дослідного завдання повинна включати наступне: титульна сторінка, що оформлена за зразком; зміст; актуальність теми; конкретизована мета роботи; структуровані дані з вказівками на джерела інформації; виконання шрифтової композиції; обґрунтування методів обробки (алгоритми, методи тощо); висновки (відповідно до отриманих результатів); анотований перелік використаних джерел. Кількість – до 5 джерел інформації.

Обсяг часу, відведений на опрацювання і виконання завдань – 10 годин (із обсягу самостійної роботи). Кількість балів, яку студент може отримати, коливається в межах від 0 до 15 балів, залежно від об'єму та якості виконаної роботи. Ця оцінка враховується при визначенні оцінки за весь курс «Типографіка і шрифти».

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

В освітньому процесі використовуються такі види контролю, як поточний і підсумковий.

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції та практичні заняття), а також оцінюється самостійна робота. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 80 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти складати залік – 35 балів).

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: обов'язковим елементом самостійної роботи здобувача є виконання певної кількості запланованих практичних робіт, оцінювання яких здійснюється

після завершення виконання завдань, зазначених у певних роботах. Оцінюються знання здобувачем теоретичних основ різного роду шрифтів, уміння працювати з необхідними інструментами тощо. Шрифтові композиції мають бути виконані у правильній пропорційності, світловою гамою та виразністю із збереженням враження цілісності. Виконання завдань практичних робіт враховуються під час проведення поточного контролю, контролю з кожного розділу й підсумкового контролю.

Після завершення розділу заплановано контрольні роботи (тестування). У них передбачено поділ завдань за варіантами, що охоплюють навчальний матеріал відповідного розділу або усього курсу.

Методи підсумкового оцінювання

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни «Типографіка і шрифти» є сумою рейтингових балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичні роботи; оцінка за створені шрифтові композиції; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання заліку за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль (залік) рішенням кафедри відводиться від 20 балів ЄКТС.

ВДПУ ім. М. Коцюбинського використовує стобальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом з типографіки і шрифтів на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач виявляє здатність творчо аргументувати вибір гарнітури для виконання шрифтових композицій з високим обсягом і повнотою творчої розробки, здатність приймати творчі рішення, аналізувати, систематизувати та порівнювати підходи та творчо узагальнювати висновки.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом з типографіки і шрифтів на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Здобувач виявляє здатність творчо аргументувати вибір гарнітури та стилю з високим обсягом і повнотою творчої розробки, здатність приймати творчі рішення, аналізувати, систематизувати та порівнювати підходи та творчо узагальнювати висновки.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом з типографіки і шрифтів на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач володіє глибокими, міцними знаннями для виконання шрифтових композицій і здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Достатньо повно аргументує, аналізує рішення та підходи, систематизує та узагальнює висновки. Відповіді на запитання повні, логічні, із наведенням прикладів, роз'ясненням.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>

<p>D 60-79 балів ЗАДОВІЛЬНО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом з типографіки і шрифтів на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку створення шрифту, має знання про види гарнітур тощо. Однак процес самостійного виконання шрифтових композицій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Здобувач виявляє знання і розуміння основних знань, необхідних для створення шрифту. Він може самостійно частково обґрунтувати свій вибір. Частково самостійно може аргументувати запропоновані рішення, порівнювати підходи, та робити висновки, виправляти допущені помилки.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>E 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом з типографіки і шрифтів на середньому рівні.</p> <p>Здобувач має уявлення про специфіку навчальних завдань, частково самостійно може аргументувати запропоновані рішення, порівнювати підходи, та робити висновки, виправляти допущені помилки.</p> <p>Рівень творчості низький. Доповідь правильна, але недостатньо осмислена. Відповіді на запитання в більшості вірні, але з певною кількістю помилок та неточностей.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬН O</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним з типографіки і шрифтів на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p> <p>Здобувач фрагментарно відтворює незначну частину обґрунтування вибору шрифту одного виду, має поверхневі уявлення про гарнітуру. Фрагментарно за допомогою викладача аргументує рішення, підходи, висновки. Діяльність здобувача виявляє здатність елементарно висловлювати думки. Об'єм знань незначний, глибина поверхнева. Відповіді на запитання неправильні.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>
<p>F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним з типографіки і шрифтів на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточний контроль (80 балів)

1. Відвідування (конспект) лекцій - 11 балів (11лекцій × 1 бал)
2. Практичні роботи (38 балів):

- ПР №1 "Основні характеристики шрифтів" - 3 бали
 - ПР №2 "Побудова шрифту «Гротеск»" - 4 бали
 - ПР №3 "Виконання шрифту «Антиква»" - 4 бали
 - ПР №4 "Робота пензлем" - 4 бали
 - ПР №5 "Міжлітерні пробіли" - 3 бали
 - ПР №6 "Шрифтові композиції з імітуючих матеріалів" - 4 бали
 - ПР №7 "Шрифтова композиція" - 4 бали
 - ПР №8 "Створення титулу книги" - 5 балів
 - ПР №9 "Шрифтовий плакат" - 8 балів
3. Самостійна робота (16 балів): 16 тем самостійної роботи по 1 балу кожна
4. ІНДЗ (15 балів):
- Оформлення роботи - 3 бали
 - Теоретичне обґрунтування - 4 бали
 - Практичне виконання композиції - 5 балів
 - Презентація та захист - 3 бали

До заліку допускаються студенти, які набрали не менше 35 балів.

Підсумковий контроль (20 балів) – залік.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>для екзамену, заліку курсового проекту (роботи), практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
0-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма дисципліни.

2. Конспекти лекцій, ілюстраційні матеріали.
3. Комп'ютерні презентації.
4. Інструкції та методичні рекомендації для організації та проведення практичних занять.
5. Питання для підготовки до контрольних робіт та заліку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алекс В. Вайт Основи графічного дизайну. Третє видання. Київ: ArtHuss. 2023. 240 с.
2. Бережна О. Б., Браткевич В. В. Технології підготовки та виробництва мультимедійних видань: конспект лекцій для студентів напряму підготовки "Видавничо-поліграфічна справа" всіх форм навчання. Харків : Вид. ХНЕУ, 2019. 130 с.
3. Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.: Кондор, 2006. 492с.
4. Куленко М. Графіка шрифту. К.: вид-во КНУБА, 2004. 192 с.
5. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту. К.: Грамота, 2007. 208 с.
6. Типографіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. Б. Бережна, Т. Ю. Андрющенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 125 с.

Додаткова:

7. Лесняк В. Акцидентний шрифт. Харків: Колорит, 2010. 140 с.
8. Різник М. Письмо і шрифт. К.: Вища школа, 2004. 132 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сучасний український шрифт. URL: http://cyreading.blogspot.com/2012/11/blog-post_29.html
2. Книжкова графіка. Режим доступу: URL: <http://www.slideboom.com/>

[presentations/137093/26](#)

3. Кричевський В. Типографіка у термінах і образах [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.stroganovka.edu.ua/typography/tipografika - v-terminah-i-obrazah-vladimir-krichevskij.html](http://www.stroganovka.edu.ua/typography/tipografika-v-terminah-i-obrazah-vladimir-krichevskij.html).

4. Роль і місце типографіки в графічному дизайні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.tpm.mdk.ksue.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=12:11&catid=1:2010-04-01-20-30-35&Itemid=18

5. Bonneville D. Principles for making great font combinations [Electronic resource]. Access mode: <https://bonfx.com/29-principlesfor-making-great-font-combinations>.